

zpravodaj

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ

říjen 2004

Dobrý dům na dobré adrese

Rektorát Univerzity Hradec Králové

Univerzita Hradec Králové vstupuje do nového akademického roku s novým sídlem rektorátu. Po náročné rekonstrukci, která trvala od listopadu 2003 do srpna 2004, se do historické budovy v Rokitanského ulici ve dnech 23.–27. září přestěhovala oddělení rektorátu. V dalších číslech Zpravodaje Vám budeme postupně přibližovat historii budovy, její rekonstrukce i umělecko-historické zajímavosti. Již v tomto Vám nabízíme možnost podívat se do budovy spolu s restaurátorkou Jitkou Kopeckou.

Stalo se na UHK

- 1. září 2004**
začal nový akademický rok
- 1. září 2004**
zasedalo kolegium rektorky
- 10. září 2004**
navštívil Univerzitu Hradec Králové velvyslanec Ruské federace pan Alexej Leonidovič Fedotov
- 15. září 2004**
zasedal AS FIM a akademická obec FIM
- 20. září 2004**
začala výuka v zimním semestru
- 23. září 2004**
proběhl ve dvoraně objektu společné výuky slavnostní koncert k zahájení akademického roku
- 23.–27. září 2004**
rektorát UHK se přestěhoval do nového objektu v Rokitanského ulici
- 29. září 2004**
zasedal Akademický senát UHK

Obsah

ZE ŽIVOTA UNIVERZITY

O čem by mohl vyprávět restaurátorský štetec.....	2
Rekonstrukce a rozvoj vysokoškolských kolejí v Palachově ulici.....	3
Proměny FIM.....	4
Aula PdF v novém.....	4
Možnosti podpory studia zrakově postižených na Univerzitě Hradec Králové.....	4
Ruský velvyslanec na půdě UHK.....	5
Do nového akademického roku v rytmu swingu.....	5

TVŮRČÍ A VĚDECKÁ ČINNOST

V ÚHV se ani v létě nezahálí.....	5
XI. vědecká konference na téma Optimální působení tělesné zátěže a výživy.....	6
Mezinárodní seminář – Modelování ve výuce chemie.....	6
Lidské systémy.....	7
Konference Aktuální proměny a vize v předškolní výchově.....	7
Zlato z Jižní Koreje.....	7
XI. Symposium IOSTE.....	8
„Smashing Success“.....	9

OČIMA STUDENTŮ

Zápisné do průběžného roku studia na PdF.....	9
Historická exkurze.....	9
EAPEA 21 – „Stromy a les“.....	10
UHK se prosazuje ve světě.....	11
Změna poštovní adresy univerzity.....	11
Vybíráme z příštího čísla.....	11
Pozvánka na kolokvium.....	12
Plánované akce.....	12
Nové publikace v nakladatelství Gaudeamus.....	12

Vážení čtenáři,

po prázdninové odmlce se Vám opět dostává do rukou Zpravodaj Univerzity Hradec Králové. Redakční rada využila pracovní odmlky a navázala kontakty s novou tiskárnou, která oblékla časopis do slušivého modrého kabátu a vylepšila kvalitu fotografií. Formu je ale třeba naplnit obsahem. I nadále bychom chtěli zachovat charakter měsíčního periodika, které přináší stručné a přehledné informace, články a rozhovory o dění na akademické půdě UHK v příslušném měsíci. Abychom dosáhli tohoto cíle, neobejdeme se bez Vaší pomoci. Rádi bychom Vás tímto povzbudili k hojnější příspěvatelečské činnosti, aby byl obsah Zpravodaje co nejpestřejší. Redakční rada je otevřena každému zájemci, uvítáme rovněž Vaše postřehy a připomínky.

V tomto čísle činíme výjimku a kromě zářijového zpravodajství se ohlížíme za událostmi, které proběhly již v určitém časovém odstupu, ale jsou podle našeho názoru zajímavé pro široký okruh čtenářů. Na několika stránkách se tak můžete zúčastnit domácích i zahraničních seminářů a konferencí, zavítat na archeologický výzkum či seznámit se s projektem úprav objektu společné výuky pro znevýhodněné spoluobčany. Přejeme Vám příjemné čtení.

-redakce-

ZE ŽIVOTA UNIVERZITY

O čem by mohl vyprávět restaurátorský štětec

V novém rektorátu v Rokitanského ulici právě finišovaly přípravy na kolaudaci stavby. Do objektu plného dělníků a úklidových pracovnic jsem vstoupil spolu se sympatickou mladou restaurátorkou paní Jitkou Kopeckou, abych se od ní dozvěděl zajímavosti o restaurátorských pracích, které v několika místnostech budovy v průběhu rekonstrukce prováděla.

Naše první zastavení patřilo krásné síni v přízemí s bohatým štukovým stropem, budoucímu zasedacímu sálu. Ještě zde pracovali natěrači a malíři, ale zdobený strop barvy slonové kosti, pýcha domu, se již skvěl novotou.

Paní restaurátorka vypráví: „V roce 1840 město zjistilo, že je budova neobývaná a ve velmi špatném stavu. Tehdy došlo k přestavbě do klasicistní podoby. Z této doby pocházejí i štuky, které vidíme. Vypadají sice starší, ale jedná se o druhé rokoko. Nacházejí se na plackové klenbě, která je ve fabionu doplněna deseti lunetami. Uprostřed klenby je tzv. zrcadlo s další štukovou výzdobou, kterou tvoří především rokaje, tedy stylizované mušle. Strop byl ve velmi špatném stavu a dalo nám hodně práce navrátit mu bývalý lesk. Kdysi byl vytvořen tak, že se do omítky vsazovaly sádrové odlitky, které byly původně vytvořeny někde v dílně. Proto se motivy opakují. Pak se vsadily na klenbu a napojily štukem. Upadlé části bylo nutné dotmelit a museli jsme očistit hned několik vrstev původních nátěrů. Všude bylo ještě staré elektrické vedení, zejména lunety ho byly úplně plné, podobně tomu bylo v zrcadle. Tyto staré rozvody způsobovaly praskliny ve stopě, proto se musely všechny citlivě odstranit. Nátěr stěn je proveden v původní barevnosti, kterou jsme zjistili pomocí několika sond do omítky.“ S překvapením při slovech své průvodkyně zjišťuji, jak se interiérová móda opakuje, neboť jsem zvolený zelenkavý odstín stěn považoval za víceméně náhodný moderní prvek v duchu současného trendu barevných stěn. „Dílo považuji za zdařilé, udělali jsme pro to maximum. Práce byla ale náročná. Komplikovala nám ji i skutečnost, že jsme ve velmi tmavé místnosti, které

stíní gotický kostel, takže bez lampy jsme zde vůbec nemohli pracovat,“ doplňuje restaurátorka.

Procházíme dál do foyeru, který původně tvořil komunikační jádro domu a paní Kopecká doplňuje: „Tyto křížové klenby jsou možná nejstarší v celém objektu.“ Proplétáme se úzkou chodbou mezi kbelíky a smetáky úklidové čety a dostáváme se do zadního traktu. Bereme za kliku dosud „nechozených“ dveří budoucí pracovny prorektora pro strategii a rozvoj a vidíme krásnou místnost v podobném stylu, jakým je zdobena zasedací síň. „Toto je vlastně stejná výzdoba jako v čelním křídle, jen s tím rozdílem, že jsou zde pouze čtyři lunety,“ rozpomíná se na svou práci restaurátorka. „Provedeno je to tím samým způsobem, výzdoba se opakuje v lunetových výsečích. Prvky jsou zde trochu jiné než v zasedacím sále. V této místnosti byl po celé délce prasklý strop, následkem čehož jedna půlka štuku poklesla. Dále úplně chyběl jeden prvek a kus štuku ve fabionu. Museli jsme tedy stejnou technikou udělat odlietek a lunetu jím doplnit. Chyběla i část perlovce, ozdobné štuky podél hran lunet, ty bylo nutné také domodelovat. I zde se musely vyndat rozvody elektřiny.“

Vedlejší místnost, připravená pro pracovnu prorektorky pro vnitřní záležitosti, mě překvapila svou svítivě bílou barvou stěn, která najednou, po vši předchozí barevnosti, působila poněkud prostě. Paní restaurátorka ale pohotově podala vysvětlení: „Původně tato místnost vypadala úplně stejně jako sousední, ale někdy v době ženského školského kláštera zde došlo k převýzdobě. Když jsme oškrabali strop, byla k našemu překvapení nalezena malba. Můj kolega restaurátor zjistil několik zajímavých informací. Jedná se o jednu ze tří maleb svého druhu u nás. Předtím, než byla vytvořena, byly štuky osekány, ale zbyly zde ve stopě jejich sádrové podklady, které později měly tendenci odpadávat, což poškozovalo na nich vytvořenou malbu. Zjistili jsme, že byla zlacená, tady např. můžete vidět anděly nebo zlacené květinové motivy nebo hvězdy,“ ukazuje restaurátorka ve své fotodokumentaci. „Malba je bezpochyby dílem tzv. beuronské umělecké školy. Je to specifický umělecký styl inspirovaný mj. uměním Egypta, Řecka a Byzance, vznikl přibližně v 60. letech 19. století ve švýcarském benediktinském klášteře v Beuronu v souvislosti s tzv. beuronskou kongregací. Styl je charakteristický figurami budovanými ze základních geometrických tvarů podle přísného kánonu. Bueronští mniši tímto stylem např. v letech 1880 – 1885 vyzdobili klášter Na Slovanech v Praze, později vznikl klášter sv. Gabriela na Smíchově, kde jsou i nejvýznamnější realizace tohoto druhu vůbec. Malbu v budově vašeho rektorátu je v těchto souvislostech možné rámcově datovat do let 1895 – 1914. Památkový úřad rozhodl v zájmu rychlého dokončení stavby malbu zakonzervovat. Doplnily se štukem všechny nerovnosti a praskliny a malba byla zakryta. Byly ponechány i původní elektrické rozvody, které budou odstraněny, až se bude provádět restaurace. Byly citlivě vyrovnány všechny nerovnosti

a malba zakonzervována dvojitým nátěrem. Původní barva stěny byla lososová, pro první fázi výzdoby lze i zde předpokládat zelenou. Kdyby byly finanční prostředky, není pro nás problém stihnout restauraci během prázdnin,“ uzavírá restaurátorka.

Dnes již tedy návštěvník budovy malbu spící pod novým nátěrem nespátí. Třeba se ale jednou dočkáme a bude znovu oživena. Zatím může zůstat jednou z mnoha zajímavostí a tajemství, které objekt v Rokitsanského ulici skrývá. O těch dalších, např. velkých slepých dveřích ve foyeru 1. podlaží nebo starém gotickém sklepení, budeme vyprávět na stránkách Zpravodaje v příštích číslech.

S Jitkou Kopeckou hovořil Ondřej Tikovský

Rekonstrukce a rozvoj vysokoškolských kolejí v Palachově ulici

Objekt vysokoškolských kolejí v Palachově ulici je majetkem dvou subjektů. Univerzitě Hradec Králové patří vchody A až G a k nim přísluší vrátnice u supermarketu Albert, vchody H a CH jsou ve vlastnictví Univerzity Karlovy. Studenti zde bydlí v dvoupokojových bytech s kuchyní, koupelnou a WC.

Je dobrým zvykem, že v období letních prázdnin prochází kolejje UHK řadou rekonstrukcí a stavebních úprav. Poté, co stovky studentů v červnu opustí své dočasné domovy, přicházejí desítky pracovníků, aby připravily podle navrženého harmonogramu vše na nový akademický rok a pomohly tak vytvořit kvalitní a důstojné zázemí pro studium na naší univerzitě.

V minulých třech letech se vedení kolejí podařilo zajistit opravu střechy, zateplit plášť budovy, vyměnit okna, vybavit topný systém regulačními ventily a zpřístupnit všem studentům připojení k počítačové síti UHK. Na letošní prázdniny byly naplánovány tyto rekonstrukce: výměna veškerých sanitárních technologií (stoupaček, van, záchodů, vodovodních baterií atd.), kompletní rekonstrukce elektroinstalace a vytvoření rozvodů počítačové a telefonní sítě ve vchodu B tak, aby každý ubytovaný student měl dostatečný počet silových zásuvek a jedno přípojné místo k počítačové síti UHK. Objem provedených prací o letošních prázdninách přesáhl 8 miliónů Kč. Peníze na tyto akce pocházely z několika zdrojů. Především se jedná o prostředky kolejí (4.600.000,- Kč), státní dotace (3.000.000,- Kč) a prostředky z rozvojových projektů 2004 (500.000,- Kč). Na získání těchto prostředků se především podílela ředitelka kolejí Ing. Háková, emeritní kvestor Ing. Černý a také pracovníci Informačního a komunikačního managementu. Vyjmenovány jsou zde jen ty největší stavební akce, ale byla provedena i řada dalších oprav, stavebních úprav a prací, např. generální úklid všech prostor a pokojů (největší za posledních 10 let), které si kladou za cíl zlepšit kvalitu ubytování na kolejích UHK. Řada akcí bude prováděna i v průběhu akademického roku, jako např. malování, a na příští prázdniny jsou plánovány společně s oddělením IKM nové akce a rozvojové projekty. Bohužel není zcela vyjasněno financování kolejí po 1. lednu 2005, a tak je dnes obtížné plánovat další zkvalitnění ubytování a služeb, jako jsou rekonstrukce nevyhovujících elektrických rozvodů, oprava bytových jader, výměna nábytku a v neposlední řadě rozšiřování počítačové sítě.

Jelikož jsem byl pověřen spoluřízením kolejí po dobu nepřítomnosti paní ředitelky, které touto cestou přeji brzké uzdravení, dovoluji mi prosím poděkovat všem, kteří se podíleli na přípravě ubytování pro letošní akademický rok, především pak panu Ing. Černému, pracovnícům ubytovací kanceláře, vedoucím údržby kolejí panu Josefu Hrdinovi a brigádníci i brigádníkům, bez jejichž ochoty a péle by termín nástupu na ubytování 16. září nebylo možné zajistit.

Snahou všech pracovníků kolejí je, aby studenti ubytovaní na kolejích UHK měli co nejlepší podmínky pro studium, kvalitní zázemí a dostupné informační zdroje.

S ohledem na plánovaný nárůst studentů je třeba zajistit větší počet ubytovacích míst ve spolupráci s Univerzitou Karlovou a ministerskými úředníky, aby se podařilo rozšířit interní ubytovací kapacity. Pro přehlednost je zde uvedena tabulka s počty ubytovaných v letošním roce.

Pro srovnání uvedme, že student Univerzity Karlovy v Hradci Králové z Jaroměře získá možnost ubytování na kolejích UK v HK a student UHK

	Počet lůžek pro studenty ČR	Vyhrazeno pro zahraniční studenty	Další nasmouvané kapacity	Počet žádostí o ubytování
Počet	935	32	180	1542
% úspěšnosti	64 %	100 %	80 %	72 %

stav k 15. 9. 2004

z Hodonína může mít v roce 2004/2005 problémy sehnat ubytování na kolejích UHK.

Současný trend postupného zvyšování kvality ubytování na UHK je velmi pozitivní a případné navýšení počtu ubytovacích míst by napomohlo celkovému rozvoji Univerzity Hradec Králové.

*Michal Zámečník,
Informační a komunikační management*

Proměny FIM

Na začátku letošního kalendářního roku jsme vás informovali o první části změn sloužících ke zlepšení prostředí v budově FIM a slíbili vám, že budeme ve změnách v této oblasti pokračovat. Během prázdninového období byla provedena celá řada úprav a oprav v 1. patře a v přízemí budovy FIM, jmenujme např. výměnu podlahové krytiny na chodbách a v počítačových učebnách B2, B10, B11, vybroušení a nalakování parket na učebnách B3, B4, B10, kompletní výměnu nábytku v počítačových učebnách B11 a B 12, nákup nových, pohodlnějších sedaček na kolečkách do všech počítačových učeben, nátěry všech dveří v 1. patře a přízemí, nové informační tabulky na dveřích a jejich barevné sjednocení s vnitřním informačním systémem, informační rámečky k učebnám a pracovním pedagogů, nové svíslé žaluzie v učebnách B 7, B 9, B10, B11, B 12, B 15. Byly opraveny i stávající žaluzie, multimediální technika na učebnách, několik učeben, všechny chodby byly vymalovány a byla provedena celá řada oprav včetně nové elektroinstalace na učebně B12 a rekonstrukce počítačových sítí na učebnách B11, B 12 a B 2.

Kromě těchto oprav byly zakoupeny nové LCD monitory do učebny pro zahraniční studenty, počítačová učebna B 11 bude vybavena novými

počítači, na všech počítačových učebnách došlo k výměně myši a také celé řady klávesnic. Byl pořízen nový dataprojektor na učebnu B 11 a v současné době je již instalována před Centrem služeb UIS v 1. patře kopírka, která bude využívána k samoobslužnému provozu na karty.

Na základě požadavku studentů byl instalován nový automat na nápoje s neslazenými nápoji.

Ke zlepšení prostředí z estetického hlediska přispěje určitě i nově instalovaná výstavka fotografií pořízených doc. PaedDr. Jiřím Štyrským, CSc., z jeho cesty po Jižní Americe. Také výstavka kreseb pana Vladimíra Renčina ve druhém patře budovy byla jako vždy na začátku každého semestru obměněna a věříme, že i vy se u jeho kreseb pobavíte.

To jsou asi ty nejdůležitější změny, které se již staly. Asi se zeptáte, co dál. V plánu pro příští rok je komplexní rekonstrukce také 2. patra budovy FIM, bude pokračovat pravidelná obměna PC v učebnách podle plánu. Ve spolupráci s vámi se všemi bychom chtěli pravidelně měnit výstavku fotografií v 1. patře. V našich zatím omezených prostorových podmínkách, protože i nadále zůstává naší prioritou výstavba nové budovy FIM, chceme vytvořit příjemnější prostředí, ve kterém by se nám společně dobře pracovalo a studovalo.

*Věra Valová,
tajemnice FIM UHK*

Aula PdF v novém

V průběhu prázdnin byla rekonstruována a modernizována i aula Pedagogické fakulty v budově č. 1 na Náměstí Svobody. *-redakce-*

Možnosti podpory studia zrakově postižených na Univerzitě Hradec Králové

Záměrem této stati je informovat akademické pracovníky a studenty o zapojení UHK do integrativních aktivit zpřístupňování důstojného studia zrakově postiženým zájemcům.

Poradenská a technická podpora zrakově postižených studentů poskytovaná prostřednictvím podpůrného střediska **Tyflopedický kabinet (TPK)** je jedním ze stavebních kamenů postupného naplňování podmínek současného pojetí integrativní speciální pedagogiky.

Tyflopedický kabinet vznikl při katedře speciální pedagogiky PdF UHK v březnu 2003. Svou identitu formuluje **základními úkoly**, o kterých naleznete podrobné informace na www.uhk.cz/pdf/katedra/ksp/tpk. TPK realizuje aktivity pro studenty i veřejnost. Prostřednictvím odborných přednášek a zajímavých besed cyklu „Svět slepoty – rub a líc“ představuje v roli přednášejících významné odborníky současné tyflogologie i samotné zrakově postižené.

Významnou aktivitou Tyflopedického kabinetu je **realizace systému tyflografických orientačních plánů budov UHK a tras pohybu mezi nimi**, jejichž cílem je zmírnění informačního deficitu. Připravované informační materiály usnadní zrakově handicapovaným studentům samostatnou orientaci a pohyb prozatím ve 3. budově PdF.

Součástí orientačního systému jsou v současné době následující tyflografická opatření:

- instalace digitálního orientačního majáku nad hlavním vchodem 3. budovy UHK
- popis půdorysu budovy a systému hmatného značení podlaží, výtahů a všech veřejných místností
- tyflografické schéma půdorysu budovy znázorňující systém jejího značení
- informační popisy jednotlivých podlaží v Braillově bodovém písmu nebo audionahrávce
- tyflografické plány jednotlivých podlaží s lokalizací místností a speciálních učeben (knihovna, mediální studovna a další)

Představované informační materiály budou od začátku akademického roku 2004/05 k dispozici v Tyflopedickém kabinetu a na vyžádání též ve vrátnici budovy.

O přiblížení současné situace a nastínění charakteru architektonických a informačních úprav ve 3. budově UHK (k jejichž realizaci v současné době dochází) jsme požádali nevidomého studenta 1. ročníku oboru Speciální pedagogika Michala Krcha:

„Bariéry (překážky), které nevidomí denně překonávají, zůstávají majoritní většinou nepostřehnuty. Někdy se daří lépe, někdy... Je mnoho běžných předmětů, překážek, staveb...., které vidoucí bez obtíží minou. Samostatně se pohybující nevidomý je odkázán pouze na svůj sluch, hmat a bílou hůl.“

UHK je otevřená všem studentům, tedy i handicapovaným. Samostatný pohyb po budově mohou usnadnit promyšlené úpravy. Již nad vchodem usnadní orientaci zvukový majáček, který určuje vstup a podá základní informace důležité pro orientaci. Hlášení majáčku bude obsahovat informace o umístění recepce, schodišť a výtahu, počtu podlaží a dostupnosti dalších specifických informací. V recepci pak usnadní bližší seznámení se speciálními úpravami informační materiál v bodovém písmu nebo zvukové podobě doplněný tyflografickými plánky. Informaci o tom, ve kterém podlaží se právě nalézá, si nevidomý ověří na hmatném štítku umístěném na spodních stranách zábradlí či u značení vně výtahu. Uvnitř výtahu lze nainstalovat i hlasové označení jednotlivých pater a výčet kateder (objektů) v něm umístěných.

Hmatné štítky s informací o typu místnosti a případně jejím „osazenstvu“ budou umístěny u dveří do každé veřejné místnosti. V jednotlivých učebnách někdy bývá problémem nalézt zásuvku pro připojení speciálních digitálních pomůcek do univerzitní intranetové sítě. Též v prostorách knihovny je třeba zajistit elektronický seznam knih či PC s hlasovým výstupem.

Pro snadnější pohyb po budově by jistě nebylo marné na zdi chodeb vedoucích k zásadním objektům (např. k recepci, Tyflokabinetu, kanceláři sekretariátu Katedry speciální pedagogiky, knihovně, mediální studovně) upevnit obložení v šíři asi 30 cm ve výši pasu (jedná se o osvědčenou vodící linii).

Rád bych se též zmínil o bariérách dočasných, z nichž by některé při větší ohleduplnosti být ani nemusely (např. náhodně položené předměty na zemi, otevřené dveře do chodby, přemístěné stoly, židle v učebnách, rozlité tekutiny, řetězy napřič schodištěm v přirozené vodící linii apod. znesnadňují nevidomému pohyb).

Součástí vstřícného přístupu k handicapovaným je i proškolení pracovníků recepce a nejen jich.

Jistě by se našlo ještě více možností, jak usnadnit nevidomým pohyb a orientaci po budově, ale to samozřejmě vyplyne až z praxe. Jsem rád, že i ve škole potkávám spoustu lidí ochotných pomoci, kteří někdy i pouhým upozorněním na překážku zamezí zbytečným nepříjemnostem.“

Informace o provozu, službách, vybavení a plánech rozvoje TPK je možné získat prostřednictvím elektronické pošty tpk@uhk.cz na stánkách www.uhk.cz/pdf/katedra/ksp/tpk, nebo osobně u vedoucí TPK Mgr. K. Růžičkové, tel.: 493 331 324, 777 127 960, odborným konzultantem je Bc. K. Hrubeš, tel.: 495 268 978, 608 976 532. V souvislosti s potřebou aktualizovat údaje hmatných štítků u všech místností žádáme sekretářky kateder sídlících na 3. budově UHK, aby laskavě sdělovaly změny v obsazení jednotlivých kanceláří na adresu kamila.ruzickova@uhk.cz.

Kamila Růžičková,
KSP PdF UHK

Ruský velvyslanec na půdě UHK

V souvislosti se svou návštěvou Královéhradeckého kraje zavítal v odpoledních hodinách dne 10. září na akademickou půdu naší univerzity velvyslanec Ruské federace pan Alexej Leonidovič Fedotov. Po pracovním obědě s rektorkou UHK doc. Jaroslavou Mikuleckou, při němž

se mj. živě zajímal o program dalšího vzdělávání obyvatelstva, si prohlédl objekt společné výuky. Pana velvyslance zaujala především moderní Univerzitní knihovna, kterou jej provedla odborná pracovnice půjčovny paní Špičánová, aula a posluchárny. Uprímně pogrataloval univerzité k její moderní budově a technickému vybavení. Hlavní zastávka prohlídky Jeho Excelence byla na Katedře slavistiky, kde se setkal s jejím vedoucím, prof. Oldřichem Richterem. Pracoviště při této příležitosti obdrželo od pana velvyslance hodnotný dar, nový Slovník Puškinova jazyka, a další knihy do fondů své jazykové knihovny. Závěrem pan velvyslanec přislíbil vedení univerzity a Katedře slavistiky další spolupráci při získávání kontaktů s ruskými odbornými pracovišti. Návštěvu velvyslance Fedotova bude trvale připomínat pamětní zápis do kroniky univerzity, v němž popřál studentům i pedagogům UHK hodně úspěchů ve studiu, vědecké práci a dalším rozvoji.

-redakce-

Do nového akademického roku v rytmu swingu

Ve čtvrtek 23. září se dvorana objektu společné výuky zaplnila posluchači podzimního festivalu Hradecké hudební dny a zaměstnanci, akademickými pracovníky a studenty naší univerzity. Slavnostní koncert, který se konal u příležitosti zahájení akademického roku, nesl název „Pocta R. A. Dvorskému“ a představil velmi zajímavé hudební proudy několika desetiletí první poloviny 20. století. Mladý týništský Big Band sklídl pod vedením dirigenta Pavla Plašila za své kreace, náročné na dynamiku a souhru nástrojů, zasloužený potlesk. Velkým překvapením večera bylo vystoupení zpěváků, pana Vlastimila Kováře, který si v originální interpretaci dobových písní nezařadil ani s proslulým specialistou na tento styl, Ondřejem Havelkou, a slečny Zuzany Michalíkové, jejíž Slunečnice nebo Summertime zůstanou dlouho v naší paměti. Doplníme, že orchestr využil i architektonické členitosti budovy a nápaditě vygradoval svůj úspěšný večer sólem trumpetisty Roberta Hrušky z podest schodiště 2. a 3. patra. Do akademického roku univerzita vstoupila ve svižném tempu, ať nám tedy dlouho vydrží!

-redakce-

TVŮRČÍ A VĚDECKÁ ČINNOST

V ÚHV se ani v létě nezahálí

S odstupem přibližně dvou měsíců od provedení fakultního archeologického výzkumu u Obědovic jsem navštívil pracovnu děkana PdF prof. PhDr. Vladimíra Wolfa, abychom se pro náš zpravodaj společně poohlédli za letošní archeologickou sezónou.

Pane děkane, proč jste po sérii výzkumů středověkých lokalit zvolil právě naleziště? Na jaře se na nás obrátilo zemědělské družstvo Kratonohy se žádostí o provedení výzkumu v oblasti jejich písníku. Dozvěděl se, že je náš Ústav historických věd držitelem licence k provádění archeologických výzkumů a právem počítali s tím, že jej provedeme rychle a laciněji než ostatní firmy. 1. července byl tedy výzkum zahájen nedaleko Obědovic. V rozsahu 1 ha byl proveden odkryv a následně došlo k prozkoumání několika set objektů.

Vaše výzkumy jsou mezi studenty dlouhodobě pověstné. Předpokládám, že jste ani letos neměli nouzi o „pracovní sílu“. Přesně tak. K mému, v nadsázce řečeno, až zděšení (smích) se dostavilo na 70 studentů. Sám ředitel družstva se divil, neboť nechtěl věřit tomu, že by archeologie v letních měsících lákala tolik mladých. Ačkoliv jsme se o připravovaném výzkumu mimo řady našich posluchačů nijak nešířili,

přijeli i absolventi, takže je vidět, že jim účast na předchozích výzkumech něco dala a že si rádi přijeli připomenout kamarádkou atmosféru, která na nich vládla. Nemenší radost mi pak udělala přítomnost 6 posluchačů z Wroclavské univerzity, 4 studentů a 2 doktorandů archeologie. Jak víte, máme s touto vysokou školou uzavřenu smlouvu o vzájemné spolupráci. Minulý týden jsem se setkal s panem prorektorem prof. Maroněm, kterého jsem o úspěšném působení polských kolegů na našem výzkumu informoval, a on byl potěšen, že se dohodnutá spolupráce takto konkrétně naplňuje.

V případě archeologického výzkumu je vždy obtížné přesně odhadnout, co přinese a dobře jej časově rozvrhnout. Svou roli může sehrát i nepřízeň počasí. Tento výzkum byl ale jiný případ, nemylím-li se. Měli jsme takovou spoustu studentů, že jsme byli za týden hotovi. Byli zodpovědní; pracovalo se intenzivně od rána do 16.30 večer. Družstvo k výzkumu přistoupilo odpovědně, studenti si vydělali slušné peníze. Skutečnost, že jsme byli rychle hotovi, má své výhody a nevýhody. Družstvo může rychle pokračovat dál v těžbě v písničku, ale musí zároveň zajistit stravování a ubytování pro velké množství našich pracovníků.

Mohl byste lokalitu pro naše čtenáře stručně charakterizovat? Naš výzkum navazoval na předchozí fáze, které provádělo Muzeum východních Čech. Písniček v Obědovicích je naleziště polykulturní, zaznamenáno máme celkem asi 5 kultur od neolitu po dobu bronzovou. Vše jsme zaměřili nejmodernějšími prostředky, tedy přes satelit. Je to nesmírná výhoda – těmto prostředkům nic neuteče, žádná jamka! Celkem bylo zjištěno přes 400 objektů, které byly odkryty. Jednalo se o zásobnicové jámy, kúlové jamky, chaty k bydlení. Obtíž nám však překvapivě působila vyschllost půdy. Ač na jaře napršelo, bylo v hloubce sucho, jakmile tedy bagr odstraní vrchní vrstvu, okamžitě jsme museli provést zaměření, jinak vše rychle vysychalo a do půl hodiny bychom situaci už vůbec nebyli schopni rozeznat.

Domníváte se, že se do Obědovic ještě se svým archeologickým týmem vrátíte? Během týdne jsme navázali s vedením družstva Kratonohy i s obyvatelstvem přátelství. Řediteli se moc líbilo, jak jsme to stihli rychle, je tedy pravděpodobné, že budeme osloveni i příští rok. Teď nás čeká druhá etapa – zpracování, umytí, do konce ledna musí být podána nálezková zpráva. Výsledky budou publikovány našimi odborníky z Ústavu historických věd.

*S profesorem Vladimírem Wolfem nad šálkem zeleného čaje rozmlouval
Ondřej Tikovský*

XI. vědecká konference na téma Optimální působení tělesné zátěže a výživy

Ve dnech 7. – 8. září 2004 se uskutečnila v Hradci Králové v budově společné výuky PdF UHK XI. Vědecká konference s mezinárodní účastí

„Optimální působení tělesné zátěže a výživy“ pořádaná Katedrou tělesné výchovy a sportu PdF UHK ve spolupráci s Ústavem tělovýchovného lékařství a Českou společností tělovýchovného lékařství.

Konference se zúčastnili pracovníci vysokých škol a lékařských pracovišť z České a Slovenské republiky. Hlavní referáty byly tři. Prof. Ing. V. Bunc, CSc., děkan FTVS UK Praha, přednesl sdělení o možnostech ovlivnění tělesného složení pohybovou zátěží. O demografických a biologických aspektech stárnutí a jejich vlivu na pohybovou aktivitu referoval doc. MUDr. Pavel Stejskal, CSc., vědecký pracovník FTK UP v Olomouci. Některé biochemické možnosti hodnocení stavu výživy, trendy a tendence výživy u nemocných, zdravých i sportovců byly námětem referátu prof. MUDr. K. Martiníka, DrSc., člena KTVS PdF UHK.

Následovala jednotlivá sdělení účastníků ve čtyřech tematických sekcích (tělesná zátěž ve školní tělesné výchově, sportovním tréninku a pohybové rekreaci; biomechanické a zdravotní aspekty výživy, problematika dopingů; rehabilitace, regenerace a tělesná zátěž; pohybové aktivity tělesně handicapovaných).

Je zásluhou člena organizačního výboru konference a katedry tělesné výchovy a sportu PdF UHK prof. MUDr. K. Martiníka, DrSc., že při konferencích zavedl i diskusní kulaté stoly pro semináře lékařů. Tuto formu odborných sdělení využívají i pedagogičtí pracovníci. Prof. P. Glesk, Ph.D., z MFF Trnava u kulatého stolu „Vzdělávací stupně sportovních odborníků v EU“ informoval o pracovních příležitostech pro trenéry a učitele v EU.

Dr. D. Vlášková řídila kulatý stůl s problematikou pedagogické praxe a pohybové výkonnosti žáků všech typů škol. Tato forma setkání nám umožňuje uplatňovat jeden ze strategických principů naší konference – spojení teorie s praxí.

V obsahových záměrech našich konferencí usilujeme i o druhý princip – interdisciplinárnost. Ten dokládáme souvislostmi mezi pohybovými aktivitami a výživou.

Tuto strategii již naznačil zakladatel našich setkání, MUDr. Vojtěch Soulek v závěru svého úvodního referátu v r. 1994. Cituji: „Domnívám se, že cvičení nepůsobí optimálně, pokud nepřináší radost z pohybu“.

Stalo se také tradicí, že z každého setkání vznikl v krátkém čase sborník všech příspěvků. Díky Mgr. M. Jílkovi z KTVS PdF UHK byl na letošní konferenci každému účastníkovi předán sborník v elektronické podobě.

Na závěr hodnocení naší konference mně dovolte krátké zamyšlení nad vědeckou prací v oboru kinantropologie. V současné době se stále více prosazují velice dobře organizované kolektivy profesionálních pracovníků řešící v celé šíři interdisciplinární problémy i s uvedením do praxe. Kritériem úspěšnosti vědecké práce zůstává i přes všechny známé připomínky publikování v impaktovaných časopisech. Pro vědu jsou však nepostradatelní i ti, kteří sice z mnoha důvodů nepublikují rozsáhlé vědecké práce, ale zato umějí vědu popularizovat, jsou skvělými vysokoškolskými pedagogy nebo klinickými praktiky. Jsme velmi rádi, že naše pozvání k úvodním referátům přijímají přední vědečtí pracovníci, kteří referují o nových poznacích v oboru. Tím umožňují jejich rychlé využití v pedagogické i klinické praxi. V této strategii chceme při přípravě konferencí pokračovat i v dalších letech.

*Jiří Ryba,
vedoucí KTVS PdF UHK*

Mezinárodní seminář – Modelování ve výuce chemie

Ve středu 15.9.2004 se konal na Pedagogické fakultě UHK mezinárodní seminář „Modelování ve výuce chemie“. Seminář organizovala Katedra chemie ve spolupráci s Odbornou skupinou pro chemické vzdělávání České společnosti chemické. Program semináře byl zaměřen na problematiku tvorby modelů a modelování ve výuce chemie. Jednání se konala ve třech sekcích: 1. obecné aspekty modelování, 2. modely struktury látek

a 3. modelování fyzikálních, chemických a biologických procesů. Přednášky probíhaly ve zrekonstruované posluchárně 1. budovy UHK (C2), která je vybavena odpovídající audiovizuální a prezentační technikou.

Program zahrnoval celkem 27 přednášek a 2 posterová sdělení autorů z České republiky (UK Praha, TU Liberec a UHK Hradec Králové), Slovenské republiky (UMB Banská Bystrica) a Polské republiky (AP Kraków, UG Gdaňsk, UMCS Lublin a UO Opole). Přednášky byly zaměřeny obzvláště na konstrukci modelů struktury sloučenin a modelování průběhu reakcí pro potřeby výuky chemie na základních, středních a vysokých školách. Některé příspěvky byly orientovány na modelování složitějších biochemických procesů.

Zajímavým zpestřením programu bylo předvedení funkčních modelů palivových článků studenta PdF UHK Pavla Opatrného v závěru semináře.

Z přednesených příspěvků bylo zřejmé, že v modelování ve výuce došlo k výraznému pokroku, především směrem k využití informačních technologií a počítačových simulací ve výuce chemie a dalších přírodovědných předmětů.

Karel Myška, Karel Kolář – katedra chemie PdF UHK

Lidské systémy

Již XXXVI. vědecká konference o systémovém inženýrství SI 2004 se uskutečnila v aule Univerzity Hradec Králové dne 21. dubna 2004. Na padesát referátů je obsaženo ve sborníku *Lidské systémy*, vydaném Ústavem filosofie, politických a společenských věd.

Systémové inženýrství postupně překonalo těsnou vazbu na „tvrdé“ technické systémy zejména v průmyslu a obrátilo svou pozornost k systémům „měkkým“ se zřetelem k člověku. Dnes se staví proti přečeňování strojů – automatů jako ekonomických ekvivalentů otrocké pracovní síly. V posledních desetiletích se rozvinuté informační technologie staly autonomními a totalitárními. Do područí technologií se dostaly všechny formy kultury a namísto kvality života se zdůrazňují technologické inovace.

Diskuse k těmto názorům zahrnuje pojmy samoorganizace, poznání, autopoiesis (sebetvoření), udržitelný rozvoj, složitost, emergence (vynořování) aj. Na příští konferenci SI 2005 by měli systémoví inženýři v jednání pokračovat v dubnu příštího roku.

Miloš Vítek, ÚFPSV

Konference Aktuální proměny a vize v předškolní výchově

V závěru letního semestru minulého akademického roku uspořádal Ústav pedagogiky a psychologie pro primární vzdělávání PdF UHK vě-

deckou konferenci s mezinárodní účastí „Aktuální proměny a vize v předškolní výchově“. Příprava pedagogů pro předškolní vzdělávání se postupně přesouvá na univerzitní úroveň, Pedagogická fakulta UHK jako jedna z prvních začala realizovat bakalářské studijní programy pro učitelky mateřských škol. Letos je zahajován již druhý ročník studia. Součástí konference byla i porada zástupců všech pedagogických fakult (na snímku). V průběhu jednání byl mimo jiné oceněn i přístup našeho Ústavu pedagogiky a psychologie pro primární vzdělávání při prosazování nových trendů v přípravě budoucích učitelů.

Vladimír Václavík, ÚPPPV

Zlato z Jižní Koreje

Pod heslem – *Physics for a better Future* – symbolizujícím důležitost fyzikálního poznávání pro budoucí rozvoj lidstva, byla v Pohangu (jihovýchodní část Korejské republiky) uspořádána

ve dnech 15. až 23. července 2004 v pořadí již 35. Mezinárodní fyzikální olympiáda (MFO). Tato soutěž vznikla před 37 lety, první ročník byl uspořádán v roce 1967 ve Varšavě a 10. ročník v r. 1977 na naší univerzitě (tj. na tehdejší samostatné Pedagogické fakultě). Jestliže se hradecké MFO zúčastnilo 60 soutěžících ze 12 evropských států, tak letošní korejská MFO byla opravdu již světová. Zúčastnilo se jí 332 nejlepších mladých fyziků ze 71 států pěti světadílů.

České soutěžící pro 35. MFO jsme vybírali z řad vítězů celostátního kola Fyzikální olympiády (FO), které v našem 45. ročníku FO proběhlo letos v Mladé Boleslavi. Na závěrečné soustředění konané na Katedře fyziky a informatiky Univerzity Hradec Králové bylo pozváno devět účastníků, aby si vybojovali místo v reprezentačním družstvu na MFO.

Vedoucími delegace České republiky byli ministerstvem jmenováni: prof. RNDr. Ivo Volf, CSc., předseda ÚVFO a člen Advisory Committee IPhO, vedoucí Katedry fyziky a informatiky UHK, pedagogickým vedoucím byl prof. Ing. Bohumil Vybíral, CSc., prorektor UHK a místopředseda ÚVFO.

Pořadatelé zvolili pro 35. MFO jihovýchod země z řady důvodů. Jižní Korea, tj. Korejská republika, má rozlohu necelých 100 000 km² a téměř 50 miliónů obyvatel, z nichž asi čtvrtina sídlí v aglomeraci Soulu. Zbytek země je osídlen řídkěji. Pohang je přístavní město, známé obrovským ocelářským komplexem POSCO, postaveným vedle námořního přístavu – do čistého provozu se přivážejí suroviny (např. z Číny, Chile, Austrálie) zpracují se a ocelové plechy a další výrobky se jednak spotřebují v Koreji (zejména v automobilovém průmyslu), jednak vyváží. POSCO bylo také cílem jedné ze vzdělávacích exkurzí, jež byly uspořádány pro soutěžící i pro

Před tváří J. C. Maxwella se nemusela česká delegace za své výsledky stydět

vedoucí delegací. Tato ocelárna byla také hlavním sponzorem 35. MFO. Soutěž byla uspořádána v prostorách technické univerzity POSTECH (*Pohang University of Science and Technology*), což je univerzita s několikaletou tradicí vědeckého výzkumu. Dnes má 13 fakult, kde se studuje řada technických a přírodních oborů. Byla založena v roce 1986 za podpory oceláren POSCO. Na této univerzitě studovalo v roce 2002 asi 1200 interních studentů v bakalářském programu a přes 1550 studentů v magisterských a doktorských programech. Roční rozpočet POSTECH je skoro 110 miliónů USD (cca 2,7 miliardy Kč).

Mezinárodní fyzikální olympiáde byla v Koreji věnována mimořádná pozornost. Slavnostního zahájení se mj. zúčastnil i prezident Korejské republiky Roh Moo-hyun. Vzácným hostem byl i dr. Robert B. Laughlin, nositel Nobelovy ceny za fyziku 1998, americký fyzik, žijící a pracující v Korejské republice. Vlastní soutěž byla rozložena do dvou dnů. V sobotu 17. července soutěžící během pěti hodin řešili tři náročné teoretické úlohy. V pondělí 19. probíhalo řešení experimentálních úloh. Každý soutěžící řešil úlohu samostatně. Organizátoři sice rozdělili soutěžící na dvě skupiny, ale i tak museli připravit 175 experimentálních souprav, jejichž pořizovací cena byla asi 400 USD za jeden komplet.

Vedoucí delegací, kteří současně byli členy Mezinárodní jury, mj. schvalovali zadání úloh a pořizovali jejich překlady do národního jazyka. Byly to dva komplexy po 20 stranách, většinou šlo o práci, která zabrala podstatnou část noci. Opravy řešení úloh prováděli členové akademických komisí organizátorů a nezávisle vedoucí delegací (také z větší části v noci). Poté následovalo složité „moderování“, při němž se doladovaly národní opravy s akademickými.

Nejlépeším družstvem se stalo družstvo Čínské lidové republiky (5 zlatých medailí). Na dalších místech se umístila družstva: 2. Korea (4 zlaté, 1 bronzová), 3. Irán (3 zlaté, 1 stříbrná, 1 bronzová), 4.-5. Bělorusko a USA (2 zlaté, 2 stříbrné, 1 bronzová), 6.-8. Maďarsko, Ukrajina, Taiwan, 9.-11. Rumunsko, Indie a Ruská federace, 12.-14. Thajsko, Austrálie a Vietnam, 15. Indonésie, 16.-17. Německo, Izrael, 18.-19. Singapur, Hongkong, 20.-24. **Česká republika**, Kanada, Moldávie, Turecko, Arménie, 25.-27. Srbsko a Černá Hora, Polsko, Kazachstán, 28.-29. Estonsko, Argentina, 30.-32. **Slovensko**, Velká Británie, Nizozemí. Celkem mělo 61 družstev alespoň jednoho úspěšného řešitele, posledních deset států nemělo žádného úspěšného řešitele.

Porovnáme-li družstva států **Evropské unie**, tak je pořadí toto: 1. Maďarsko, 2. Německo, 3. **Česká republika**, 4. Polsko, 5. Estonsko, 6.-8. **Slovensko**, Velká Británie a Nizozemí. Neustálé kritické připomínky, jež jsou vznášeny k českému vzdělávacímu systému zvnějška z řad evropských expertů, nejsou těmito výsledky potvrzeny – domníváme se, že naši studenti, kteří se zúčastnili MFO (a to nejen letos, ale po celou dobu existence samostatného českého státu od r. 1993), dosahují dost dobrých

výsledků právě proto, že mají mj. dostatečné faktografické znalosti, které dovedou tvořivě používat při řešení obtížných fyzikálních problémů.

Nejlépeší účastníkem z České republiky byl M. Ringel, který získal **zlatou medaili**. V. Potoček získal bronzovou medaili a tři zbývající čeští řešitelé čestná uznání. Naše J. Matějová byla v absolutním světovém pořadí pátou nejúspěšnější dívkou. Pro všechny tyto naše úspěšné řešitele 35. MFO čeká ještě jedna velmi příjemná pozornost. *Nadace B. Jana Horáčka Českému ráji* udělí těmto reprezentantům České republiky ceny Praemium Bohemiae (letos již počtvrté) dotované nemalými finančními odměnami odstupňovanými podle dosažených úspěchů. Ceny budou uděleny 4. 12. 2004 (v den 80. výročí narození zřizovatele Nadace) na zámku Sychrov.

Ivo Volf – Bohumil Vybíral,
Katedra fyziky a informatiky PdF

XI. Symposium IOSTE

XI. Mezinárodní symposium společnosti pro přírodovědné a technologické vzdělávání IOSTE (International Organization for Science and Technology Education) s podtitulem „Science and Technology Education for a Diverse World – dilemmas, needs and partnerships“ uspořádala ve dnech 25. – 30. července 2004 Univerzita M. Curie-Sklodowské v polském Lublinu. IOSTE byla založena před 25 lety v kanadském Halifaxu a v současné době má své členy v osmi regionálních sdruženích po celém světě. Od roku 1979 organizuje zájemce především o všeobecné integrované přírodovědné a technologické vzdělávání na všech stupních školských systémů se společenskými a ekologickými aspekty (STSE – Science – Technology – Society – Education). Jednotlivé regionální organizace (např. pro Severní a Západní Evropu, pro Jižní Evropu, pro Východní Evropu, pro Afriku, pro Severní Ameriku a další) organizují střídavě lokálně zaměřené konference a jednou za 2 až 3 roky se uskutečňuje celosvětové symposium. Letošní celosvětové setkání v Lublinu bylo první svého druhu uspořádané ve Východní Evropě a účastnilo se ho více než 150 účastníků ze 43 zemí 5 kontinentů (předchozí celosvětové symposium se uskutečnilo v roce 2001 v Brazílii). Významnými odborníky z oblasti přírodovědného vzdělávání bylo předneseno 7 plenárních přednášek a prezentováno 96 přednášek a 22 posterů v 16 sekcích. Z PdF UHK se symposia zúčastnil vedoucí oddělení didaktiky chemie katedry chemie doc. PhDr. Martin Bílek, Ph.D., a v sekci vedené J. Gaskellem prezentoval dílčí výsledky projektu GAČR 406/02/1165 na téma „Several Examples of the Picture Intree Influence to Learning in Primary Chemistry Education“ (spoluautor doc. RNDr. PhDr. Antonín Slabý, CSc.). Účast na konferenci byla umožněna jednak s podporou projektu GAČR a jednak

s podporou Oddělení pro vědu a společnost Evropské komise v Bruselu (Directorate C – Science and Society, Research Directorate General, European Commission, Brussels).

Martin Bílek,
Katedra chemie PdF

„Smashing Success“

Snad by se nadpis tohoto příspěvku dal přeložit jako „úžasný úspěch“. Takto označil pražskou Mezinárodní konferenci o výuce angličtiny neslyšících a nedoslýchavých studentů na středoškolské a vysokoškolské úrovni v České republice po jejím skončení jeden z účastníků a spolupořadatelů, prof. Gerald Berent, Ph.D., z NITD (National Technical Institute for the Deaf) při Rochester Institute of Technology ve státě New York, USA. Konference navázala na mezinárodní seminář (rozsahem spíše konferenci) uskutečněný v r. 2000. Hlavním organizátorem obou akcí je Mediátka FFUK pod vedením dr. Janákové. Letošní konference se konala především díky japonské nadaci The Nippon Foundation, která podporuje organizaci PEN-International (The Postsecondary Education Network-International). Organizace PEN-International akci spolupořádala (protože Karlova univerzita je jejím partnerem), přijeli také její ředitel prof. James J. DeCaro, Ph.D., a hlavní koordinátor Assoc. Prof. William Clymer. Bylo zřejmé, že konferenci s cílem podpořit vzdělávání sluchově postižených u nás, potažmo ve střední Evropě, přikládají velký význam. Celá akce se konala i díky probíhající grantové podpoře ze strany MŠMT, díky níž a díky spolupráci s dr. Janákovou v loňském roce vycestovalo 6 sluchově postižených studentů UHK společně se mnou na třídy denní letní školu na Gallaudetovu univerzitu ve Washingtonu, D.C.

Obou konferencí se zúčastnili především zástupci univerzit z USA a Velké Británie, které se zabývají výukou neslyšících a nedoslýchavých studentů. Kromě středoškolských a vysokoškolských pedagogů přicestovali i účastníci z Polska a Ruska. Na minulou konferenci v r. 2000 byli také zástupci z Rakouska, Nizozemska a Švédska, takže účastníci z České republiky (mezi nimi i studenti!) si mohli vytvořit obrázek o možnostech vzdělávání sluchově postižených v mnoha zemích. Z UHK se kromě mě konference zúčastnily také dvě sluchově postižené studentky distančního studia oboru Učitelství pro první stupeň, Jitka Šobáňová a Tereza Neničková. Obě byly v USA, Jitka navíc nedávno i na krátkém výměnném pobytu ve Velké Británii. Obě mají silnou motivaci, Jitka dokonce píše o angličtině diplomovou práci.

Program konference byl velmi pestrý, po dopoledních přednáškách na nejrůznější témata vždy navazovaly odpolední semináře. I když jsou si účastníci z ČR vědomi rozdílu mezi studiem angličtiny např. v USA (druhý jazyk pro neslyšící) a u nás (třetí jazyk) a také rozdílu v postojích k neslyšícím a jejich vzdělávání obecně, konference byla nesmírně inspirativní.

Zaujaly nás také informace o zaměstnání sluchově postižených v USA. Např. nyní v USA pracuje okolo 40 neslyšících pilotů, velká část menších letišť v USA je řízena vizuální signalizací. Neslyšící pracují jako právníci, lékaři, chirurgové, najde se mezi nimi i manažer slavného hotelu, moderátor v rozhlasu apod.

Je třeba si uvědomit, že i když vzrůstají možnosti sluchově postižených vzdělávat se (doneslavna bylo pro ně jedinou alternativou vyučit se, ženy se často stávaly švadlenami) a vybírat zaměstnání, stále ještě zažívají v těchto oblastech mnoho problémů.

Nové vědomosti se pokusím nadále prosazovat do vlastní výuky. Konference se podle mě stává velkou výzvou i pro naši školu – měli bychom všestranně podporovat sluchově postižené studenty, kteří studují na naší univerzitě ve stále větším počtu, zkvalitňovat služby, snažit se zajišťovat tlumočníky, zapisovatele, naučit se využívat techniku apod. Je před námi jistě ještě velký kus práce, ale cestička, kterou prošlapala doc. Faberová svým distančním programem pro sluchově postižené studenty, zvyšuje

renomé školy, a i když je možná hodně klikatá, jeví se mi jako nutnost do budoucna – vždyť v našem městě existuje střední škola pro sluchově postižené a možná mnozí z nich uvítají možnost studovat na UHK.

Pavla Machová,
Metodická sekce KAJL PdF

OČIMA STUDENTŮ

Zápisné do průběžného roku studia na PdF

Studentská komora AS UHK se zabývala otázkou zápisného do průběžného roku studia podle „Rozhodnutí děkana PdF č. 6/2004“. SK AS UHK požádala o stanoviska právního zástupce JUDr. Filipa Melzera, Nejvyšší správní soud v Brně, a JUDr. Jaroslava Stacha, právníka UHK. Zatímco JUDr. Melzer konstatuje, že uvedené zápisné je poplatek spojený se studiem, což znamená, že podle § 58 zákona č. 111/1998 sb. o VŠ by neměl být vybírán (Zákon č. 111/1998 sb. a Statut UHK čl. 30 taxativně vyjmenovává poplatky spojené se studiem.), JUDr. Stach je názoru, že uvedené zápisné nemá povahu poplatku spojeného se studiem ve smyslu zákona č. 111/1998 sb. Dr. Stach současně dodává: „Úhrada poplatku nepodmiňuje zápis do dalšího ročníku a nejsou s ním spojeny ani další možné sankce, tak jak by tomu bylo v případě poplatku spojenému se studiem. Sporný poplatek má zcela jistě správní, administrativní charakter a slouží, jak tomu je i na jiných VŠ v ČR, k pokrytí vícenáskladů, které škole vznikají v souvislosti s přechodem na kreditní systém.“ SK AS UHK dále jednala s vedením PdF, z něhož vyplynulo, že škola možnost zápisu prostřednictvím informačního systému fakulty vytvořila pro studenty nadstandardní servis, který není samozřejmou součástí studia. Tento systém dále umožňuje získávání informací o studiu, tisk potřebných dokumentů atd. Podle stanoviska vedení PdF nosným programem fakulty není informační technika, proto jak vybavení hardware, tak software musí nemalým nákladem pořídit. Poplatek dále slouží k úhradě administrativních a dalších nákladů spojených s tímto provozem. Zajímavý je však z našeho pohledu §62, písmeno g) vysokoškolského zákona, podle něž student má právo na „používání zařízení a informační technologie potřebné pro studium ve studijním programu v souladu s pravidly určenými vysokou školou“.

SK AS UHK doporučuje studentům v případě pochybností o nutnosti zápisného kontaktovat především zástupce v AS PdF nebo vedení PdF a požádat je o pomoc.

Petr Cihlár,
předseda SK AS UHK

Historická exkurze

V květnovém čísle Zpravodaje UHK jsme přislíbili krátký článek o zatím poslední historické exkurzi pořádané Ústavem historických věd PdF UHK. Vzhledem k probíhajícímu zkuškovému období a následným prázdninám jej přinášíme až teď, na počátku nového akademického roku. Snad připomínka slunného dne stráveného návštěvou kulturních památek v milé společnosti přispěje k radostnému vstupu do dalšího semestru.

Exkurze se uskutečnila dne 5.5.2004 a není divu, že účast na ní si zajistilo značné množství studentů. Už její podtitul zněl lákavě: Architektura Jana Santiniho na Žďársku.

Představte si malebnou krajinu na hranicích Čech a Moravy, klidný slunečný den, lehký osvěžující vánek, nehynoucí krásu tvořivého ducha barokního stavitelského génia, skupinu zvědavých lidí, která dostává odpovědi na své otázky od profesionálních průvodců i odborného

vedení, a – máte solidní obraz této exkurze. Na příjemné atmosféře se nezapomenutelně podíleli oba odborní průvodci, dr. Veronika Vyčichlová a doc. František Nesejt, za což jim patří náš dík.

Nejdéle jsme se zdrželi přímo ve Žďáru nad Sázavou (píšeme takto se zadostiučiněním, neboť na místě nám byla domorodci neustále vnucována varianta „ve Žďáře“), kde jsme absolvovali prohlídku chrámu Nanebevzetí Panny Marie v areálu bývalého cisterciáckého kláštera, později přeměněného v zámek. Původní gotická stavba po Santiniho úpravách působí neobvyklým dojmem, zvláště pak řešení její příčné lodi. Systém schodišť a varhanní skříň centrálního typu umístěná na empoře v severním rameni transeptu tak mohou na návštěvníka působit až surrealisticky. K naší lítosti jsme nezhlédli studniční kapli, která je pro svůj dezolátní stav nepřístupná, náhradou nám bylo posezení v úchvatných chórových lavicích chrámu. Z kostela jsme se vydali do jižního křídla konventu. Kromě výstavy věnované životu a dílu Jana Santiniho (1677–1723) jsme v patře budovy navštívili dlouhodobou výstavu Národního muzea – Muzea české hudby, nazvanou 300 let s klavírem. Třicet sedm historických nástrojů, mezi nimiž nechybělo proslulé kladívkové křídlo Op.2856 Johanna Streichera, na němž při svém pražském turné roku 1840 koncertoval Ferenc Liszt, se těšilo naší pozornosti před tím, než jsme asi pětiminutovou chůzí ze zámku přešli na zrestaurovaný Santiniho Dolní hřbitov z roku 1709 se sochou anděla Posledního soudu od Řehoře Thényho.

Tím největším zážitkem však, jak již asi většina znalců očekává, pro nás byla návštěva bývalého poutního kostela zasvěceného sv. Janu Nepomuckému na Zelené hoře nad Žďárem. Tato jedinečná stavba si skutečně zaslouží srovnání s perlou nepravidelného tvaru, jež dala jméno baroku. Celkový dojem nedokázalo zkazit ani korozí pokryté lešení v interiéru kostela, ani náhrobky několika generací žďárských občanů v prostoru mezi svatyní a ambitem.

Další zastávkou na naší pouti se stal farní chrám sv. Petra a Pavla v Horní Borové, jehož loď Santini při přestavbě neobvykle zastřešil dřevěnou kupolí. Poté už jsme, intree Žižkovu mohyly u Přibyslavi, dojeli do Pohledu. Budovy původně cisterciáckého kláštera ženské větve prošly mnoha ne šťastnými změnami, z nichž ty nejnešťastnější se uskutečnily za posledních padesát let. Díky nevšední ochotě starší paní kostelnice jsme se o tom mohli přesvědčit a kromě jednodušního gotického chrámu sv. Ondřeje se umělecky cennými varhanami a sochařskou výzdobou jsme směli vstoupit i do části východního křídla raně barokního konventu a do objektu bývalého probošství, stavem svého interiéru přírovnatelného k holobytům. Celou exkurzi jsme zakončili v parku bývalého klášterního areálu, později přebudovaného v sídlo zámeckého typ

Nezbývá než politovat, jak čas rychle letí a kolik vody Orlice již splynulo s tokem Labe od konání této vskutku krásné exkurze. Nemusíme však být skleslí, protože jsou již naplánovány exkurze další. Těšme se na ně!

Martin Kuba, student PdF

EAPEA 21 – „Stromy a les“

V červenci letošního roku se v portugalských městech Viseu a Évora uskutečnil již čtvrtý mezinárodní studentský seminář pod titulem „EAPEA 21 – Environmental Awareness in Primary Education after Agenda 21 – Trees and Forests“. Jednalo se jako předešlé tři roky o mezinárodní setkání čtyřčlenných týmů, sestávajících z jednoho vysokoškolského pedagoga a tří studentů učitelství převážně přírodovědných předmětů. Vše probíhalo pod záštitou EU a jejího mezinárodního programu SOCRATES – ERASMUS (IP – Intensive Program), který se vedle klasického programu ERASMUS (vzájemné výměnné pobyty studentů a učitelů evropských univerzit) věnuje podpoře intenzivní několikadenní společné činnosti studentů a učitelů na zvolené téma.

Program celého setkání byl zaměřen na integraci značně širokého tématu „Stromy a les“ do vzdělávacího systému 1. a 2. stupně ZŠ. Vše se zřetelím na environmentální aspekt celého programu, který reaguje na výzvu Agenda 21 – začlenění a reflexi environmentální problematiky především do přírodovědných předmětů v primárním vzdělávání.

První část semináře, pořádanou ve Viseu, uvedl zajímavý workshop na téma „Tvorba lesní zdi“. Výsledek pak sloužil jako pozadí prezentacím jednotlivých studentů. Výtvarně zaměřený workshop vedl zkušený odborník, věnující se problematice primárního vzdělávání prostřednictvím umění – prof. Fraga. I ostatní workshopy se nesly v duchu „hra – umění – spontánnost – jednoduchost – kreativita“, když např. studenti tvořili fiktivní cestu lesem, či hráli vlastní vytvořené divadlo z lesního prostředí. Naproti tomu odborného rázu byly přednášky s tématy – „Návrh trvale udržitelného lesního hospodářství“, či „Několik pohledů na lesní dědictví Středomoří“ – kde byl účastníkům představen nejen celý lesní potenciál této oblasti a vše s ním související, ale i důvod velmi častých požárů tohoto koutu Evropy. Ty způsobují kromě lidí také nevhodné a uměle implantované lesní druhy, které téměř vždy lehnou popelem a podporují požár.

Jedním z největších přínosů semináře byly bezesporu prezentace studentů s jednotným podtextem „Environmentální hodnoty v naší zemi se vztahem k tématu“. Téměř všechny projekty začínaly představením vzdělávacího systému na úrovni ZŠ a integrace přírodovědných poznatků do učebních osnov jednotlivých ročníků. Např. za Univerzitu Hradec Králové byly prezentovány dva projekty. První nesl název – „Od lesa k papíru“ a „Z papíru zase papír“ (student Pavel Opatrný) a druhý se snažil o přiblížení významu stromu a také památných stromů naší země (Lenka Sěpetyová a Olga Řádková). Portugalští studenti měli možnost své projekty ukázat přímo na místních školách a ostatní účastníci tak mohli poznat školní prostředí, od malé školy vesnického typu až po velké školní komplexy ve Viseu a v Évora.

Součástí programu byly také exkurze, jednak již zmíněné návštěvy škol a jednak výkladové prohlídky botanických zahrad a lesních parků. K nejkrásnějším zážitkům jistě patřila návštěva Národního parku Da Pena v Sintře u Lisabonu, jehož prohlídka byla spojena „s hledáním pokladu“.

Poděkování patří zejména portugalským pořadatelům a vedoucím skupinek studentů za „intenzivní program celé studentské konference“.

Pavel Opatrný, student katedry chemie, Pedagogická fakulta UHK

UHK se prosazuje ve světě

Na samém začátku akademického roku se Univerzita Hradec Králové nepřímo dostalo prestižního ocenění. Díky své odborné reputaci a bohatým zahraničním kontaktům ve vědeckých kruzích byl na návrh prof. PhDr. Josefa Jařaba, CSc., jmenován docent Katedry anglického jazyka a literatury PdFPhDr. Bohuslav Mánek, CSc. zastupujícím členem Stálé komise European Science Foundation pro humanitní vědy. K tomuto rozhodnutí dospěla

Společná komise Grantové agentury České republiky a akademie věd pro otázky European Science Foundation na svém zasedání dne 7. září. Blahopřejeme docentu Mánkovi a přejeme mu hodně úspěchů v jeho práci, které se ujme již na prvním zasedání v říjnu tohoto roku. *-redakce-*

Změna poštovní adresy univerzity

V souvislosti se stěhováním rektorátu UHK (a tím i podatelny UHK) se k datu 1. října 2004 mění oficiální adresa Univerzity Hradec Králové tímto způsobem:

**Univerzita Hradec Králové, Rokitanského 62
500 03 Hradec Králové**

Běžné zásilky adresované na starou adresu, tedy Víta Nejedlého 573, 500 03 Hradec Králové, budou i nadále doručovány, neboť p.o.box na poště Hradec Králové 3 bude nadále zachován. Není tedy třeba se v souvislosti s touto změnou znepokojoovat.

Je však vhodné, aby hlavičkové papíry a jiné prezentační dokumenty pracoviště k tomuto datu již obsahovaly novou adresu. Stejně tak je vhodné, aby pracoviště tuto skutečnost sdělily svým korespondenčním partnerům. V opačném případě mohou nastat občasně komplikace v souvislosti s doručováním expresních zásilek či v případě osobních podání pošty na podatelnu. *-redakce-*

Pozvánka na kolokvium

Katedra speciální pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové připravuje na 22. listopadu kolokvium s názvem „Postižený člověk v proměnách času“, které je možné vnímat jako setkání historiků speciální pedagogiky a odborné veřejnosti na téma Kontury dějin péče o člověka s postižením. První setkání pedagogů, historiků a badatelů speciálně-pedagogické teorie a praxe, historiků lékařství a přírodních věd by mělo přispět k vymezení oboru dějiny speciální pedagogiky, jako aktuálního zdroje poznání. Konferenční jednání si klade neskromný cíl být první vlašťovkou v moderní systematizaci dějin speciální pedagogiky a moderního výkladu českých, resp. československých dějin speciální pedagogiky. Všem účastníkům se nabízí osobitě uchopení širokého spektra vztahu intaktní společnosti k člověku s postižením. Současně se předpokládá účast samotných studentů, a to nejen účast pasivní, ale i aktivní, neboť mnozí „zakomponovali“ připravované téma do obsahu své závěrečné práce. Proto jsou k aktivní i pasivní účasti srdečně zváni všichni, kteří se zabývají dějinami speciální pedagogiky a příbuznými obory. Zájemci se o bližší informace mohou přihlásit u odborného asistenta katedry speciální pedagogiky PdF UHK Mgr. Tibora Vojtko. Konferenční příspěvky je možné konzultovat do konce měsíce října. *Tibor Vojtko, Katedra speciální pedagogiky UHK*

Vybíráme z příštího čísla

V pátek 1. října 2004 v 10 hodin otevřel slavnostním přestřižením pásky primátor města Hradec Králové a poslanec Evropského parlamentu Ing. Oldřich Vlasák nový rektorát univerzity. V příštím čísle Zpravodaje Vám přinesme mimořádné reportáže z tohoto historického dne, názory tvůrců objektu, jeho nových uživatelů i návštěvníků, kteří na rektorát zavítali při Dni otevřených dveří. Pokud jste i Vy navštívili nový rektorát a chcete se zapojit do připravované ankety, můžete své postřehy a dojmy sdělit redakci do uzávěrky příštího čísla. *-redakce-*

Nové publikace v nakladatelství Gaudeamus

Mezinárodní seminář Informační technologie ve výuce chemie. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 240 s. editor Myška Karel, ISBN 80-7041-198-8

Aktuální otázky psychologie učitele. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 90 s. editor Lašek Jan, ISBN 80-7041-210-0

Didaktika – opora proměn výuky: sborník příspěvků z konference s mezinárodní účastí. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 120 s. editor Doležalová Jana, ISBN 80-7041-498-7

Intermédiá 2003: Management znalostí a eLearning: Dvě strany jedné mince. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 170 s. editor Mikulecký Peter, Bureš Vladimír, ISBN 80-7041-222-4

Bartošová Iva, Faberová Marta, Václavík Vladimír, Pedagogický sešit 2 (pro 3. až 5. ročník studia oboru učitelství pro 1. stupeň ZŠ). 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 76 s. ISBN 80-7041-258-5

Fialová Dana, Strečink ve školní tělesné výchově. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 100 s. ISBN 80-7041-282-8

Modernizace vysokoškolské výuky technických předmětů III: Sborník příspěvků z mezinárodní konference. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 40 s. ISBN 80-7041-438-3

Frydrychová-Klímová Blanka, Kacetl Jaroslav, A concise guide to academic writing in the English language. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 30 s. ISBN 80-7041-426-X

Semrádová Ilona, Úvod do etiky. 3. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 55 s. ISBN 80-7041-510-X

Vítek Miloš, Vítková Marcela, Sociální vědy a inženýrství. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 164 s. ISBN 80-7041-474-X

Svincova I. Ju., Kultura ruskoj reči i praktičeskaja stylistika rusckogo jazyka. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 390 s. ISBN 80-7041-378-6

Iľjuk Boris, Juklová Kateřina, Základy psychologie v otázkách a úlohách. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 67 s. ISBN 80-7041-270-4

Waisser Karel, Úvod do biologické aktivity organických sloučenin. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2004, 12 s. ISBN 80-7041-558-4

Plánované akce

- 1. října 2004** Slavnostní otevření rekonstruované budovy rektorátu spojené se Dnem otevřených dveří
- 14.–15. října 2004** Konference s mezinárodní účastí SOCIALA, předseda Organizačního výboru prof. PhDr. Blahoslav Kraus, CSc., zahájení v objektu společné výuky 14. 10. v 10 hodin, ukončení 15. 10. v 13 hodin
- 14. října 2004** od 10 hodin prosloví v posluchárně A 10 Prof. PhDr. Jan Keller, CSc. (Ostravská univerzita) přednáška Ekonomické a politické souvislosti ekologické krize
- 20. října 2004** od 10 hodin pořádá v aule OSV ÚFPPSV PdF UHK, Regionální evropské informační středisko a Friedrich Ebert Stiftung seminář Programy EU ve vzdělávání
- 21.–23. října 2004** pořádá Uniwersytet Opole ve spolupráci s UHK mezinárodní konferenci s ekologickou a ekochemickou tematikou ECOpole 04
- 21. října 2004** od 11.00 hod v objektu společné výuky, místnost A5, Modrá fakulta – správná volba. Setkání studentů FIM, kteří se účastnili zahraničních stáží v roce 2003/2004 s nově vybranými studenty těchto stáží.
- 21. října 2004** Diskusní pořad „Normální je žít v rodině, aneb má tradiční rodina ještě šanci?“ pod záštitou předsedy Podvýboru pro rodinnou politiku Senátu PČR doc. MUDr. Karla Bartáka, CSc. Začátek: aula objektu společné výuky ve 14.30 hodin.
- 2. listopadu 2004** ÚHV PdF pořádá mezinárodní kolokvium Od Jana Žižky k Poděbradům, akce za účasti českých a zahraničních odborníků připomene 580. výročí smrti Jana Žižky z Trocnova a zhodnocení některých výsledků získaných při plnění výzkumného záměru Dějiny východních Čech v historických proměnách českých zemí

TOTO ČÍSLO VYŠLO S PODPOROU DUHOVÉ ENERGIE

duhová energie

UNIVERZITA
HRADEC KRÁLOVÉ

ZPRAVODAJ UHK – informační zpravodaj Univerzity Hradec Králové, vychází devětkrát ročně. Zapsán do evidence periodického tisku pod číslem MK ČR E 15365.

Toto číslo vyšlo 5. 10. 2004. Uzávěrka příštího čísla 20. 10. 2004 ve 12.00 hod.

Redakční rada: Mgr. Ondřej Tikovský (šéfredaktor), doc. PhDr. Iva Jedličková, CSc., RNDr. Petra Poullová, doc. PhDr. Jan Horák, Ing. Petr Exner, Martin Kuba.

Redakční rada si vyhrazuje právo na krácení příspěvků.